Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
E. SHARPSTON
представено на 21 октомври 2014 година[1]

Дело C-623/13

Ministre de l'Économie et des Finances
срещу
Gérard de Ruyter

(Преюдициално запитване, отправено от Conseil d'État (Франция)

„Социална сигурност — Регламент (ЕИО) № 1408/71 — Материален обхват — Доход от имущество — Пряка и достатъчно релевантна връзка между вноските и законовите разпоредби, които уреждат посочените в член 4 от Регламент № 1408/71 клонове на социалната сигурност"

1. Настоящото преюдициално запитване, отправено от Conseil d'État [Върховен административен съд] (Франция) (наричан по-нататък „запитващата юрисдикция"), поставя въпроса дали Регламент № 1408/71[2] е приложим за вноски, които се начисляват върху доходите от имущество и след това се отреждат специално за финансиране на социалната сигурност. Отговорът на този въпрос зависи от тълкуването на член 4 от въпросния регламент, в който са изброени клоновете на социалната сигурност, попадащи в неговия материален обхват.

2. В две решения, постановени през 2000 г.[3], Съдът по същество се е произнесъл, че между „общата социална вноска" (contribution sociale généralisée, наричана по-нататък „CSG") и „вноската за изплащане на социалния дълг" (contribution pour le remboursement de la dette sociale, наричана по-нататък „CRDS"), начислявани във Франция върху трудовите и заместващите доходи[4], и законовите разпоредби, уреждащи посочените в член 4 клонове на социалната сигурност, има пряка и достатъчно релевантна връзка, и следователно тези вноски попадат в материалния обхват на Регламент № 1408/71. Това е така, защото за разлика от данъците, предназначени да покрият общите публични разходи, специфичната пряка цел на тези вноски е да финансират социалната сигурност във Франция или да покрият дефицита на френската обща схема за социална сигурност[5]. Поради това Съдът приема, че начисляването на такива вноски върху трудовите и заместващите доходи на лица, чието местопребиваване е във Франция, но по отношение на които се прилага законодателството в областта на социалната

1 — Език на оригиналния текст: английски.

2 — Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 149, стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 1, стр. 26), изменен и актуализиран с Регламент (ЕО) № 118/97 на Съвета от 2 декември 1996 година (ОВ L 28, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 4, стр. 35 и поправка в ОВ L 32, 2008 г., стр. 31) и изменен впоследствие с Регламент (ЕО) № 1992/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 година (ОВ L 392, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 8, стр. 288). Регламент № 1408/71 е заменен с Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 166, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 82 и поправка в ОВ L 33, 2008 г., стр. 12). За фактите в основата на спора, разглеждан в главното производство, обаче остава приложим Регламент № 1408/71.

3 — Решения Комисия/Франция, C-34/98, EU:C:2000:84 и Комисия/Франция, C-169/98, EU:C:2000:85.

4 — Тези категории доходи обхващат по-конкретно възнагражденията по трудови и служебни правоотношения, пенсии и обезщетения за безработица.

5 — Решения Комисия/Франция, EU:C:2000:84, т. 36 и 37 и Комисия/Франция, EU:C:2000:85, т. 34 и 35.

сигурност на друга държава членка (обикновено защото работят в тази държава), е несъвместимо както със забраната за припокриване на законодателства в областта на социалната сигурност, установена в член 13, параграф 1 от Регламент № 1408/71, така и с гарантираните от Договора свобода на движение на работниците и свобода на установяване.

3. Запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали тези мотиви важат и за налози от подобно естество, начислявани във Франция върху доходи от имущество, а не върху трудови или заместващи доходи. Целта на Регламент № 1408/71 да се гарантира свободното движение на заети и самостоятелно заети лица в рамките на Европейския съюз означава ли, че неговото приложно поле е ограничено до налози върху доходи, свързани с упражняване на професионална дейност?

4. Спорът възниква, тъй като г-н De Ruyter, нидерландски гражданин, който за целите на данъчното облагане е местно за Франция лице, оспорва изискваното от тази държава членка плащане на CSG, CRDS и други социални вноски, специално предназначени за финансиране на социалната сигурност, върху неговите доходи от определени, сключени в Нидерландия договори за пожизнени ренти (наричани по-нататък „неговите пожизнени ренти“ или „пожизнените ренти“), които не са свързани с професионалната му дейност. Той твърди, че след като упражнява дейност като заето лице в Нидерландия, по отношение на него следва да се прилага законодателството в областта на социалната сигурност само на тази държава членка.

Правна уредба

Право на Съюза

5. Регламент № 1408/71 е приет от Съвета по-конкретно на основание член 51 от Договора за ЕИО (понастоящем член 48 ДФЕС) с цел да се координира законодателството в областта на социалната сигурност между различните държави членки и по този начин да се намалят, доколкото е възможно, пречките, поставени от националните законодателства пред свободното движение на всички работници — както заетите, така и самостоятелно заетите. В преамбюла на Регламент № 1408/71 се посочва по-специално, че:

„[…]

[…] разпоредбите за координиране на националните законодателства в областта на социалната сигурност спадат към свободното движение на работещи, които са граждани на държавите членки, и следва да допринасят за подобряване на техния жизнен стандарт и условия за трудова заетост (първо съображение);

[…]

[…] е необходимо е да се зачитат особеностите на националните законодателства в областта на социалната сигурност и да се изготви само система за координация (четвърто съображение);

[…] в рамките на тази координация е необходимо в Общността да се гарантира еднакво третиране съгласно различните национални законодателства на живеещите в държавите членки работници […] (пето съображение);

[…] разпоредбите за координация трябва да гарантират, че работниците, които се движат в рамките на Общността […] запазват придобитите права и предимства и такива, които са в процес на придобиване (шесто съображение);

[…]

[…] заетите и самостоятелно заетите лица, които се движат в рамките на Общността, следва да подлежат на прилагане на схемата за социална сигурност на една-единствена държава членка, за да се избегне припокриване на приложимите национални законодателства и усложненията, които биха могли да произтекат от това (осмо съображение);

[…]

[…] с оглед на възможно най-ефективно гарантиране на еднакво третиране на всички работници, които са заети на територията на дадена държава членка, за приложимо законодателство е целесъобразно по принцип да се определи законодателството на държавата членка, в която съответното лице упражнява трудова или самостоятелна трудова заетост (десето съображение);

[…]“.

6. Съгласно член 1, буква а) от Регламент № 1408/71 понятието „заето лице“ означава по-конкретно „всяко лице, което задължително или продължително по избор е осигурено за един или повече рискове, обхванати от клоновете на схема за социална сигурност, за заети лица, за самостоятелно заети лица или от специалните схеми за държавни служители“.

7. Съгласно член 1, буква й) от Регламент № 1408/71 „законодателство“ означава „законите, подзаконовите и други разпоредби, както и всички настоящи или бъдещи мерки за прилагане от всяка държава членка, които се отнасят за клоновете и схемите на социална сигурност, предвидени в член 4, параграфи 1 и 2, или предвидените в член 4, параграф 2а специални обезщетения, получавани без вноски“.

8. Съгласно член 2, параграф 1 от Регламент № 1408/71, Регламентът се прилага за „заети лица, самостоятелно заети лица и студенти, към които се прилага или е било прилагано законодателството на една или повече държави членки и, които са граждани на държава членка, или са лица без гражданство или бежанци, живеещи на територията на някоя от държавите членки, както и към членовете на техните семейства и преживелите ги лица“.

9. Член 4 от Регламент № 1408/71, озаглавен „Уредени въпроси“, гласи:

„1. Настоящият регламент се прилага за цялото законодателство, което се отнася до следните клонове на социална сигурност:

а) обезщетения за болест и майчинство;

б) обезщетения за инвалидност, включително обезщетенията за поддържане или подобряване на способността за печалба на доходи;

в) обезщетения за старост;

г) обезщетения за преживели лица;

д) обезщетения за трудови злополуки и професионална болест;

е) помощи при смърт;

ж) обезщетения за безработица;

з) семейни обезщетения.

2. Настоящият регламент се прилага за всички общи и специални схеми на социална сигурност, независимо дали с или без плащане на вноски, и за схеми, които се отнасят до отговорността на работодател или корабособственик за обезщетенията, посочени в параграф 1.

[…]“.

10. Съгласно член 13 от Регламент № 1408/71, който спада към дял II („Определяне на приложимото законодателство“):

„1. [Без да се изключва прилагането на] членове 14в и 14е, лицата, за които се прилага настоящият регламент, са подчинени на законодателството само на една-единствена държава членка. Това законодателство се определя в съответствие с разпоредбите на настоящия дял.

2. [Без да се изключва прилагането] на членове от 14 до 17:

а) лице, което е заето на работа на територията на една държава членка, е подчинено на законодателството на тази държава, дори и ако пребивава на територията на друга държава членка, или ако седалището или мястото на стопанска дейност на предприятието или лицето, което го е наело на работа се намира на територията на друга държава членка;

[…]“ [6].

Френско право

11. Съгласно член 1600-0 C от Code général des impôts [Общ данъчен кодекс] физическите лица, които за целите на данъчното облагане са местни за Франция лица, заплащат CSG върху нетната сума, която се взема предвид при определяне на данъка върху доходите, дължим за изброените в този член доходи от имущество [7]. CSG се начислява по-конкретно върху „revenus fonciers“ (доходи от недвижими имоти), „rentes viagères constituées à titre onéreux“ (закупени пожизнени ренти) [8], „revenus de capitaux mobiliers“ (доходи от инвестиции) и определени „plus-values“ (доходи от капитал) (член L. 136-6 от Code de la sécurité sociale, (Кодекс за социална сигурност).

12. Съгласно членове 1600-0 G и 1600-0 H от Общия данъчен кодекс, които също следва да се разглеждат във връзка с член L. 136-6 от Кодекса за социална сигурност, тези лица заплащат и CRDS върху същите доходи.

13. Накрая, съгласно член 1600-0 F bis от Общия данъчен кодекс, в редакцията му, приложима към фактите, разглеждани в главното производство, тези лица освен това заплащат „prélèvement social“ (социална удръжка) от 2 % върху същите доходи, а също така, считано от 1 юли 2004 г., и допълнителна вноска от 0,3 % съгласно член L. 14-10-4 от Code de l’action sociale et des familles (Кодекс за социалното подпомагане и семействата). Последната се прилага за пръв път върху доходи от имущество, получени през 2003 г.

14. Според запитващата юрисдикция с тези вноски се финансират френските задължителни схеми за социална сигурност. Със CSG се финансират обезщетенията по здравноосигурителната схема, семейните помощи, независещите от вноски пенсионноосигурителни обезщетения и обезщетенията за чужда помощ. CRDS се събира в полза на Caisse d’amortissement de la dette

6 — Членове 14, 14в, 14е и член 17 от Регламент № 1408/71 не са релевантни за настоящото производство.

7 — В настоящия раздел са изложени тези разпоредби на Общия данъчен кодекс и Кодекса за социална сигурност на Франция, които според запитващата са приложими в главното производство.

8 — Закупената пожизнена рента е застрахователен продукт, при който срещу заплащане на еднократна сума анюитантът закупува поредица от бъдещи периодични плащания от застраховател, които продължават за определен срок (например до смъртта на анюитанта).

sociale (Каса за погасяване на социалния дълг) и е предназначена за покриване на дефицита в схемата за социална сигурност. Социалната удръжка от 2 % се събира в полза на Caisse nationale d'allocations familiales (Национална каса за семейни помощи) и на Caisse nationale d'assurance vieillesse des travailleurs salariés (Национална пенсионноосигурителна каса за заети лица). Допълнителната вноска от 0,3 % се предоставя на Caisse nationale de solidarité pour l'autonomie (Национална взаимноосигурителна каса за независим живот).

Факти, производство и преюдициален въпрос

15. Gérard de Ruyter е местно за Франция лице за целите на данъчното облагане от 1994 г. От 1996 г. той е служител в дружество, установено в Нидерландия. За периода от 1997 г. до 2004 г. г-н De Ruyter декларира доходи от трудово възнаграждение, инвестирани капитали, промишлена и търговска дейност и пожизнени ренти. Трудовото му възнаграждение е изключително от източник в Нидерландия. Според запитващата юрисдикция пожизнените ренти не съставляват част от трудовите доходи на г-н De Ruyter, защото той не твърди, че те са от предварително учреден капиталов фонд, в който неговият работодател е правил вноски.

16. Като лице, което за целите на данъчното облагане е местно за Франция, г-н De Ruyter дължи в тази държава данък върху целия си доход, включително пожизнените ренти. Освен той дължи върху този доход и CSG, CRDS, социалната удръжка от 2 % и, считано от 2003 г., допълнителната вноска от 0,3 % към тази удръжка.

17. Първоинстанционните административни съдилища в Марсилия и Ним (Франция) отхвърлят жалбите на г-н De Ruyter срещу решенията за облагането му с тези вноски. Той обжалва техните решения пред апелативния административен съд в Марсилия, който ги отменя и освобождава г-н De Ruyter от заплащане на различните социални вноски върху пожизнените ренти, които е получавал между 1997 г. и 2004 г. Основният мотив на този съд е, че г-н De Ruyter вече е бил обложен със социални вноски върху тези доходи в Нидерландия. Следователно начисляването на допълнителни социални вноски във Франция представлява възпрепятстване на неговото право на свободно движение.

18. Министърът на бюджета, публичните финанси, държавната администрация и държавната реформа (наричан по-нататък „министърът“) обжалва решенията на апелативния административен съд пред Conseil d'État, който ги отменя с мотива, че този съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че спорните вноски нарушават правото на данъкоплатеца да се движи свободно в рамките на Европейския съюз, без да е проверил дали Европейският съюз е приел мерки за премахване на разглежданото двойно данъчно облагане. Пред Conseil d'État г-н De Ruyter твърди, че в съответствие със забраната за припокриване на законодателства, установена в член 13, параграф 1 от Регламент № 1408/71, по отношение на него следва да се прилага само законодателството, което урежда социалната сигурност в Нидерландия. Министърът поддържа по същество, че връзката между CSG, CRDS, социалната удръжка и допълнителната вноска, от една страна, и законодателството в областта на социалната сигурност, от друга страна, не е достатъчна, за да доведе до прилагането на този регламент.

19. Като счита, че резултатът от обжалването зависи от тълкуването на приложното поле на Регламент № 1408/71, Conseil d'État отправя преюдициално запитване по следния въпрос:

„Данъците върху доходите от имущество като [CSG], [CRDS], социалната удръжка от 2 % и допълнителната вноска [от 0,3 %] към тази удръжка намират ли се — само поради обстоятелството, че с тях се финансират френските задължителни схеми за социална сигурност — в пряка и относима връзка с някои от клоновете на социалната сигурност, изброени в член 4 от [Регламент № 1408/71], и следователно попадат ли в приложното поле на този регламент?“.

20. Писмени становища представят г-н De Ruyter, френското правителство и Европейската комисия. Не е проведено съдебно заседание въпреки искането на френското правителство.

Преценка

Предварителни бележки

21. Най-напред, ще изложа накратко главните особености на системата за координация на системите за социална сигурност на държавите членки, установена с Регламент № 1408/71, и важните разяснения, дадени от Съда по делата Комисия/Франция[9] за това кога определени тежести попадат в приложното поле на този регламент.

22. Както Съдът изрично подчертава обаче, тези две дела засягат само начисляването на социални вноски върху доходите от трудови правоотношения и заместващите доходи, получени от заети и самостоятелно заети лица, които са местни за Франция и подлежат на данъчно облагане в тази държава членка във връзка с упражняването на професионална дейност в друга държава членка[10]. Ето защо, по-нататък, ще разгледам въпроса дали Регламент № 1408/71 се прилага и по отношение на вноските, специално предназначени за финансиране на схемата за социална сигурност, но начислявани върху доходи, които *не са* свързани с упражняването на професионална дейност, като се вземе предвид целта на този регламент да гарантира свободното движение на заети и самостоятелно заети лица. Съществува ли също така пряка и достатъчно релевантна връзка между подобни вноски и законодателството, което урежда социалната сигурност?

23. Накрая, ще разгледам накратко въпроса дали спорните вноски — ако се приеме, че попадат в приложното поле на този регламент — са съвместими със забраната за припокриване на законодателства в областта на социалната сигурност по член 13, параграф 1 от Регламента.

9 — Решения Комисия/Франция, EU:C:2000:84 и Комисия/Франция, EU:C:2000:85.

10 — Решения Комисия/Франция, EU:C:2000:84, т. 19 и Комисия/Франция, EU:C:2000:85, т. 18.

Насоки от съдебната практика относно Регламент № 1408/71

24. Държавите членки са компетентни да уреждат сами своите системи за социална сигурност [11]. Когато не е налице хармонизиране, в законодателството на всяка държава членка следва да бъдат определени условията, при които възниква право или задължение за включване в схема на социална сигурност, размерът на дължимите от осигурените лица вноски [12] и доходите, които се вземат предвид при изчисляване на вноските за социална сигурност [13]. Същевременно при упражняването на това правомощие държавите членки трябва да спазват правото на Съюза [14].

25. Регламент № 1408/71 създава система за координация, що се отнася по-специално до определянето на законодателството, приложимо по отношение на заетите и самостоятелно заетите лица, които при различни обстоятелства упражняват правото си на свободно движение [15]. Регламент № 1408/71 трябва да се тълкува с оглед на целта на члена от Договора, на който се основава (член 48 ДФЕС), която е да се допринесе за възможно най-голяма свобода на движение на работници мигранти [16]. Както е видно от петото, шестото и десетото съображение от Регламента, а също и от член 3 от него, с този регламент се цели възможно най-ефективно да се гарантира еднакво третиране на всички лица, които осъществяват трудова дейност на територията на държава членка, а не да се поставят в неизгодно положение работници, които упражняват правото си на свободно движение.

26. Освен това разпоредбите на дял II от Регламент № 1408/71, към който спада член 13, параграф 1, представляват завършена система от стълкновителни норми, така че държавите членки вече не могат да определят по отношение на кои лица ще се прилага тяхното законодателство, нито на коя територия то ще действа [17]. Тези разпоредби са замислени не само за да се избегне едновременното прилагане на няколко национални законодателства и произтичащите от това усложнения, но и за да се гарантира, че лицата, по отношение на които се прилага Регламент № 1408/71, няма да бъдат лишени от защита в областта на социалната сигурност, тъй като нито едно законодателство не е приложимо за тях [18]. Следователно поначало е в разрез с Регламент № 1408/71, по-конкретно с член 13, параграф 1 от него, да се изисква едно лице да плаща социални вноски в държава членка, различна от указаната съгласно Регламент № 1408/71 държава членка [19].

27. От член 4 от Регламент № 1408/71 става ясно, че нормите от правото на ЕС се прилагат по отношение на националните схеми за социална сигурност в тяхната цялост [20]. За да попадне вноската в приложното поле на този регламент, трябва да има пряка и достатъчно релевантна връзка между нея и законодателството, което урежда един от клоновете на социалната сигурност, изброени в член 4 [21]. Решаващият критерий в това отношение е дали вноската е специално предназначена за финансиране на схема за социална сигурност на държава членка,

11 — Вж. от скорошната съдебна практика решение Salgado González, C-282/11, EU:C:2013:86, т. 35 и цитираната съдебна практика.

12 — Вж. по-специално решение Blanckaert, C-512/03, EU:C:2005:516, т. 49.

13 — Вж. по-специално решения Terhoeve, C-18/95, EU:C:1999:22, т. 51 и Derouin, C-103/06, EU:C:2008:185, т. 26 и 27.

14 — Вж. по-специално, решения Decker, C-120/95, EU:C:1998:167, т. 23; Kohll, C-158/96, EU:C:1998:171, т. 19; Derouin, EU:C:2008:185, т. 25 и Stewart, C-503/09, EU:C:2011:500, т. 77.

15 — Вж. по-специално съображение 4 от Регламент № 1408/71. Вж. по-специално също решения Комисия/Германия, C-68/99, EU:C:2001:137, т. 22 и 23; Piatkowski, C-493/04, EU:C:2006:167, т. 19 и 20 и Nikula, C-50/05, EU:C:2006:493, т. 20.

16 — Решения Belbouab, 10/78, EU:C:1978:181, т. 5; Hosse, C-286/03, EU:C:2006:125, т. 24; Hudzinski и Wawrzyniak, C-611/10 и C-612/10, EU:C:2012:339, т. 53 и Da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, т. 70.

17 — Решение Luijten, 60/85, EU:C:1986:307, т. 14.

18 — Вж. по-специално решение Kits van Heijningen, C-2/89, EU:C:1990:183, т. 12. Вж. също решение Partena, C-137/11, EU:C:2012:593, т. 45 и цитираната съдебна практика.

19 — Решения Perenboom, 102/76, EU:C:1977:71, т. 13 и Aldewereld, C-60/93, EU:C:1994:271, т. 26.

20 — Определението на понятието „законодателство“ в член 1, буква й) е забележително широко. Вж. по-специално решение Bozzone, 87/76, EU:C:1977:60, т. 10.

21 — Решение Rheinhold и Mahla, C-327/92, EU:C:1995:144, т. 15 и т. 23; решение Комисия/Франция, EU:C:2000:84, т. 35 и решение Комисия/Франция, EU:C:2000:85, т. 33.

независимо дали в замяна се получават обезщетения[22]. В решенията Комисия/Франция Съдът прави разграничение в това отношение между вноски като CSG и CRDS, начислявани върху трудови или заместващи доходи, от една страна, които са „предназначени специално и пряко да финансират схемата за социална сигурност във Франция“ и при които следователно има такава връзка, и данъци, „предназначени да покрият общите публични разходи“, от друга страна[23]. Обстоятелството, че тези вноски са класифицирани като данъци от националното законодателство, само по себе си не означава, че не може да се счита, че те попадат в обхвата на забраната за припокриване на законодателства по член 13, параграф 1[24].

28. Тези принципи имат важни последици за настоящото производство по преюдициално запитване, в което не се спори, че начисляваните върху доходите от имущество социални вноски са специално предназначени за финансиране на определени клонове на социалната сигурност във Франция[25].

29. Първо, фактът, че CSG върху доходи от имущество се разглежда във френското право по-скоро като допълнителен данък върху дохода, а не като отделна вноска за социална сигурност, и че се събира и контролира от данъчните органи в съответствие с правилата за данъка върху дохода, няма отношение към това дали Регламент № 1408/71 се прилага за тази вноска. Този извод следва пряко от решенията Комисия/Франция и съответства на целта на Регламента, която е да се създаде система за координация между държавите членки, що се отнася по-специално до определянето на законодателството, приложимо спрямо заети и самостоятелно заети лица, които упражняват правото си на свободно движение[26]. Предвид многообразието от методи за финансиране на социалната сигурност, включително данъчно облагане[27], тази координация може да бъде застрашена, ако класифицирането на вноска като данък по националното право е достатъчно, за да я постави извън приложното поле на Регламент № 1408/71.

30. Второ, противно на твърдяното от запитващата юрисдикция и Комисията, фактът, че плащането на спорните социални вноски не поражда за платеца право на каквото и да е пряко и определяемо обезщетение, е без значение при преценката за наличие на пряка и достатъчно относима връзка между тези вноски и законодателството, което урежда социалната сигурност. Както потвърждава Съдът в решение Perez Naranjo, въпросът дали съществува достатъчно определяема връзка между дадена социална вноска и обезщетение, е от значение за целите на категоризирането на това обезщетение като специално обезщетение, получавано без вноски, по смисъла на член 4, параграф 2а от Регламент № 1408/71. Този въпрос обаче е отделен от по-общия въпрос дали дадена социална вноска попада в материалния обхват на този регламент[28].

31. Трето, доводът на френското правителство, че спорните вноски не заменят социалните вноски, не е убедителен. Вярно е, че по делото Комисия/Франция, което се отнася до CSG, начислявана върху трудови и заместващи доходи, Съдът се е произнесъл, че връзката между тази вноска и законодателството, което урежда социалната сигурност в тази държава членка,

22 — Решение Комисия/Франция, EU:C:2000:84, т. 40; решение Комисия/Франция, EU:C:2000:85, т. 38 и решение Allard, C-249/04, EU:C:2005:329, т. 16.

23 — Решения Комисия/Франция, EU:C:2000:84, т. 37 и 38 и Комисия/Франция, EU:C:2000:85, т. 35.

24 — Решения Комисия/Франция, EU:C:2000:84, т. 34 и Комисия/Франция, EU:C:2000:85, т. 32.

25 — Вж. точка 14 по-горе.

26 — Вж. съдебната практика, цитирана в точки 15—19 по-горе.

27 — Вж. в това отношение прегледа на принципите, уреждащи финансирането на схемите за социална сигурност в отделните държави членки, достъпен на уебсайта на Системата на ЕС за взаимно информиране за социалната закрила (MISSOC): www.missoc.org/MISSOC/INFORMATIONBASE/COMPARATIVETABLES/MISSOCDATABASE/comparativeTableSearch_PREVIOUS.jsp (справка, направена на 25 август 2014 г.).

28 — Решение Perez Naranjo, C-265/05, EU:C:2007:26, т. 41, в което Съдът разглежда въпроса дали обстоятелството, че CSG се използва за финансиране на Fonds de solidarité vieillesse (Фонд за солидарност за старост), означава, че изплатено от Фонда обезщетение следва да се счита за специално обезщетение, получавано без вноски.

„личи ясно и от факта, че […] удръжката заменя отчасти социалноосигурителните вноски, които са тежко бреме за ниските и средните възнаграждения […]“ [29]. Както обаче следва от начина, по който е формулирано това заключение на Съда, и от факта, че той не е направил подобно заключение в другото си решение, постановено в същия ден (относно CRDS), това обстоятелство няма съществено значение за установяване на съществуването на пряка и достатъчно релевантна връзка между социална вноска и законодателството, което урежда социалната сигурност. По-важното е, че според мен поначало отговорът на въпроса дали Регламент № 1408/71 е приложим спрямо вноска, начислявана от държава членка, не бива да зависи от естеството на социалните вноски, начислявани от тази държава членка в миналото. Постигането на целта за координация, преследвана от Регламент № 1408/71, би било застрашено, ако той се прилагаше само за тежести, въведени на мястото на вече съществуващи социални вноски.

Има ли значение, че спорните вноски се начисляват върху доход, който не е свързан с упражняването на професионална дейност?

32. Сега ще се спра на основния довод на френското правителство и на Комисията, а именно че не може да има пряка и достатъчно релевантна връзка между вноските, които се начисляват върху доход, който не е свързан с предишна или настояща професионална дейност, и законодателството, което урежда социалната сигурност, и затова тези вноски попадат извън приложното поле на Регламент № 1408/71.

33. Нито член 4, нито член 13 от Регламент № 1408/71 не правят разграничение въз основа на естеството на дохода, върху който се начислява социална вноска.

34. Тези разпоредби трябва да се тълкуват с оглед на целта на член 48 ДФЕС, която е да допринесе за възможно най-голяма свобода да движение на работници мигранти [30]. Както е видно от осмото съображение от Регламент № 1408/71, забраната за припокриване на законодателства по член 13, параграф 1 цели да се избягнат усложненията, които биха възниквали за работниците мигранти, когато за тях се окажат приложими няколко припокриващи се правни уредби, и които биха им попречили да упражняват своето право на свобода на движение [31].

35. Според мен вноски като спорните представляват пречка за свободното движение на работници, доколкото CSG и CRDS се начисляват върху трудови или заместващи доходи.

36. От една страна, държавата членка по месторабота също може да начислява социални вноски върху доходи от имущество. Според информацията, с която разполага Съдът, случаят в главното производство изглежда наистина е такъв: пожизнените ренти, които г-н De Ruyter е получавал от 1997 г. до 2004 г., очевидно са били включени в основата за изчисляване на социалните вноски, които е плащал в Нидерландия. Според мен е ясно, че перспективата към него да се прилагат две групи социални удръжки върху един и същ доход в две държави членки вероятно ще възпре работник като г-н De Ruyter да запази работата си в Нидерландия и ще го накара да се премести във Франция [32].

29 — Решение Комисия/Франция, EU:C:2000:85, т. 36.

30 — Вж. точка 25 по-горе.

31 — Решения Kits van Heijningen, EU:C:1990:183, т. 12 и Allard, EU:C:2005:329, т. 28; определение Vogler, C-242/99, EU:C:2000:582, т. 26. Вж. също заключение Комисия/Франция на генералния адвокат La Pergola, C-34/98, EU:C:1999:392, т. 24.

32 — Според установената съдебна практика всеки гражданин на Общността, който независимо от своето местопребиваване и националност работи в държава членка, различна от тази по местопребиваване, попада в приложното поле на член 45 ДФЕС. Вж. в този смисъл по-специално решения Ritter-Coulais, C-152/03, EU:C:2006:123, т. 31; Renneberg, C-527/06, EU:C:2008:566, т. 36 и S, C-457/12, EU:C:2014:136, т. 39. Трябва да добавя, че съгласно установената съдебна практика дори малки ограничения на тази свобода се забраняват, освен ако не са обосновани. Вж. от скорошната съдебна практика решение Zentralbetriebsrat der gemeinnützigen Salzburger Landeskliniken Betriebs, C-514/12, EU:C:2013:799, т. 34 и цитираната съдебна практика.

37. От друга страна, дори държавата членка по месторабота да не начислява социални вноски върху дохода от имущество, пак е налице неравенство в третирането.

38. Тук припомням, че принципът за прилагане на законодателството само на една държава членка цели възможно най-ефективно гарантиране на еднакво третиране на всички работници, които са заети на територията на дадена държава членка [33].

39. По делата Комисия/Франция Съдът по същество приема, че изискването работници, които са осигурени в държавата членка по местоработата си, да финансират допълнително, макар и само частично, схемата за социална сигурност на държавата членка по местопребиваването си, поражда неравно третиране от гледна точка на член 13 от Регламент № 1408/71, тъй като всички други пребиваващи в тази държава лица са задължени да правят вноски само към нейната схема за социална сигурност [34]. Подобно неравно третиране автоматично представлява пречка за свободното движение на работниците, която не може да бъде обоснована с оглед на тази разпоредба [35].

40. Тези съображения могат да бъдат отнесени към социалните вноски, разглеждани в главното производство. Тези вноски, налагани на всички лица, които за целите на данъчното облагане са местни за Франция, независимо дали за тях се прилага законодателството в областта на социалната сигурност на друга държава членка, поставя работещите в друга държава членка местни лица в неизгодно положение в сравнение с онези, които са работят и пребиват във Франция и поради това участват във финансирането на социалната сигурност само в тази държава членка (като е възможно държавата членка по месторабота да компенсира неначисляването на социални удръжки върху доходи от имущество с начисляване на по-високи вноски върху други видове доходи; или в рамките на цялостната схема за социална сигурност просто да предлага по-малки обезщетения).

41. Освен това, макар да е вярно, че целта на Регламент № 1408/71 е да гарантира свободно движение на заети и самостоятелно заети лица в рамките на Европейския съюз, упражняването (понастоящем или в миналото) на професионална дейност е без значение за преценката дали едно лице попада в приложното поле на този регламент.

42. Според установената съдебна практика лицето е „заето лице“ по смисъла на Регламент № 1408/71, когато е осигурено, дори по отношение само на един риск, задължително или по избор, по обща или специална схема за социална сигурност, спомената в член 1, буква а) от този регламент, независимо от съществуването на трудово правоотношение [36].

43. При определяне на материалния и персоналния обхват на Регламент № 1408/71 трябва да се следва последователен подход. Понятието за „законодателство“ по член 1, буква й) обхваща всички мерки, специално предназначени за финансиране на социалната сигурност. Затова според мен няма причина да се прави разграничение в зависимост от естеството на дохода, на който се основава това финансиране. По мое мнение подобен подход би довел до различно равнище на закрилата, предоставена по член 13, параграф 1 от Регламент № 1408/71 на лица, които се движат (или възнамеряват да се движат) в рамките на Европейския съюз, в зависимост от това дали общият им доход е резултат от упражняване на професионална дейност, от имущество или от съчетание на двете.

33 — Десето съображение от Регламент № 1408/71.

34 — Решения Комисия/Франция, EU:C:2000:84, т. 45—48 и Комисия/Франция, EU:C:2000:85, т. 42—45.

35 — Решения Комисия/Франция, EU:C:2000:84, т. 47 и 48 и Комисия/Франция, EU:C:2000:85, т. 44 и 45.

36 — Решения Pierik, 182/78, EU:C:1979:142, т. 4 и т. 7; Martínez Sala, C-85/96, EU:C:1998:217, т. 36; Dodl и Oberhollenzer, C-543/03, EU:C:2005:364, т. 31 и Borger, C-516/09, EU:C:2011:136, т. 28. Регламент № 883/2004, който отменя Регламент № 1408/71, кодифицира тази съдебна практика, като посочва, че той се прилага към граждани на държава членка, лица без гражданство и бежанци, които пребиват в държава членка, „които са или са били подчинени на законодателството на една или повече държави членки, както и към членовете на техните семейства и към преживелите ги лица“ (член 2, параграф 1).

Компетентност на държавите членки да регулират социалната сигурност и данъчното облагане

44. Не приемам довода на френското правителство, че прилагането на Регламент № 1408/71 към спорните социални вноски иззема компетентността на държавите членки да организират финансирането на своите схеми за социална сигурност или тяхната компетентност по отношение на данъчното облагане.

45. Държавите членки трябва да спазват правото на ЕС при упражняването на правомощията си да уреждат своите схеми за социална сигурност [37]. Поради това фактът, че разглежданите в главното производство национални правила засягат финансирането на социалната сигурност чрез данъчно облагане, не изключва прилагането на правилата на Договора, по-конкретно онези, отнасящи се до свободата на движение на работниците [38].

46. Както отбелязва генералният адвокат La Pergola в заключенията си Комисия/Франция [39], подобен извод не поставя под въпрос свободата на държавите членки да обезпечават финансирането на социалната сигурност чрез фискални мерки. Той се отнася по-скоро до свободата на данъчно облагане, единствено доколкото последното засяга доходите на работниците мигранти или, в по-общ смисъл, на всички граждани на една държава членка, към които, при упражняването на една от основните свободи, гарантирани от Договорите, се прилага или се е прилагало законодателството в областта на социалната сигурност на една или няколко държави членки.

47. Освен това не споделям позицията на френското правителство, че прилагането на мотивите на Съда от решенията Комисия/Франция към разглежданите в главното производство социални вноски непременно би означавало, че *всеки* данък, който допринася за финансирането на социалната сигурност, има пряка и достатъчно релевантна връзка със законодателството в областта на социалната сигурност (френското правителство представя този аргумент конкретно в контекста на данъците върху потреблението).

48. От една страна, само налози, които са *специално* предназначени за финансиране на социалната сигурност, следва да се разглеждат като съставляващи част от законодателството на държава членка в областта на социалната сигурност и следователно да се обхващат от забраната за припокриване на законодателства, установена с Регламент № 1408/71. Ето защо обстоятелство, че част от генерирания от данък приход допринася за финансирането на социалната сигурност, само по себе си не е достатъчно, за да се включи този данък в приложното поле на Регламента [40].

49. От друга страна, малко вероятно е да съществува пряка и достатъчно релевантна връзка между данък върху потреблението, начисляван в една държава членка, и законодателството в областта на социалната сигурност на тази държава членка, дори ако този данък е специално предназначен за финансиране на социалната сигурност [41]. Не е ясно как самият факт, че лице, което е осигурено в една държава членка и дължи в друга държава членка данъци върху потреблението, специално предназначени за финансиране на нейната социална сигурност, би породил усложнения за това лице.

37 — Вж. точка 24 по-горе.

38 — Вж. по аналогия решение Terhoeve, EU:C:1999:22, т. 35.

39 — EU:C:1999:392, т. 2.

40 — Тези съображения могат да се приложат например към начисляването на ДДС във Франция. По информация от френското правителство 7,85 % от приходите от този данък допринасят за финансиране на осигуряването срещу заболяване, осигуряването за майчинство и осигуряването за инвалидност и смърт в тази държава членка.

41 — Според френското правителство данъците върху договорите за здравна застраховка или за застраховка „Живот“ или „Злополука“, върху хазартните игри и спортните залагания, върху тютюна, алкохолните и безалкохолните напитки също допринасят за финансиране на социалната сигурност във Франция.

50. За разлика от данъците върху дохода данъците върху потреблението се начисляват от държавата върху покупката на стоки и услуги на нейна територия независимо от местопребиваването и местоработата на потребителя. Следователно, ако лице като г-н De Ruyter закупи стоки или услуги на френска територия, тази покупка обикновено води до плащането на данъци върху потреблението само във Франция, дори ако това лице е заето (и осигурено) в друга държава членка.

51. Това е ясно в контекста на ДДС и акцизите, за които се прилагат специфични правила на ЕС, целящи избягване на двойното данъчно облагане [42]. В по-общ план обаче, данък върху потреблението върху покупката на услуги в друга държава членка според мен представлява ограничение на свободното движение на услуги в рамките на Съюза и следователно по принцип е забранен, включително когато се налага върху подобни национални услуги [43]. Също така ми се струва, че държава членка трудно би могла да обложи с данък върху потреблението покупката на стоки в друга държава членка, без да наруши забраната за такси с равностоен на мито ефект, ако не облага с такъв данък подобни национални стоки [44]. Дори ако се наложи равностоен данък върху придобиването на подобни стоки на националната територия, данъкът върху потреблението по необходимост ще доведе до задължение за потребителя да декларира, че е закупил въпросните стоки в друга държава членка. Това ще направи придобиването на стоки извън националната територия по-сложно. Следователно вероятно ще се счита за мярка, равностойна на ограничение върху вноса, несъвместима с член 34 ДФЕС [45].

52. За да обобщя: докато начисляването на социални вноски като разглежданите в главното производство може да доведе до усложнения за г-н De Ruyter, защото той вече е осигурен в Нидерландия [46], не може да се каже същото за данъците върху потреблението, с които е облаган при закупуване на стоки или услуги във Франция. Трудно ми е да си представя как такива покупки биха могли законно да се обложат с допълнителни данъци върху потреблението в друга държава членка.

53. В по-общ план, за разлика от данъците върху дохода данъците върху потреблението се дължат (в допълнение към нетната цена) поради закупуването на дадена стока или услуга. Освобождаването на лица, които са осигурени в държавата членка А и за които се прилага законодателството в областта на социалната сигурност на тази държава членка, от плащане на данъците върху потреблението, начислявани в държавата членка Б и специално предназначени да финансират нейната схема за социална сигурност, би насърчило закупуването на въпросните стоки и услуги по-скоро в държавата членка Б, отколкото в държавата членка А. Произтичащото от това неизгодно от гледна точка на конкуренцията положение на стоките и услугите, предлагани в държавата членка А (най-малкото ако се облагат там с подобни данъци върху потреблението), би било трудно съвместимо с логиката и духа на вътрешния пазар.

42 — Вж. съображение 62 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 347, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 9, том 3, стр. 7) и съображения 30 и 31, както и член 33, параграф 6 от Директива 2008/118/ЕО на Съвета от 16 декември 2008 година относно общия режим на облагане с акцизи и за отмяна на Директива 92/12/ЕИО (ОВ L 9, 2009 г., стр. 12). Разбира се, ДДС, дължим в контекста на „вътреобщностната доставка“, следва да се плати от данъчно задължения потребител в държавата членка, в която пристигат стоките, т.е. където е установен потребителят. В такъв случай обаче не се дължи ДДС в държавата членка, в която са закупени стоките. Следователно обикновено няма риск от двойно данъчно облагане (вж. членове 40—42 от Директива 2006/112).

43 — Член 56 ДФЕС изисква не само премахване на всякаква дискриминация на основание националност, но и премахване на всякакви ограничения, дори когато се прилагат без разграничение спрямо национални доставчици на услуги и доставчици на услуги от други държави членки, ако забраняват, възпрепятстват или правят по-малко привлекателни дейностите на доставчик на услуги, установен в друга държава членка, където законно предоставя подобни услуги. Вж. от скорошната съдебна практика решение Duomo Gpa и др., C-357/10—C-359/10, EU:C:2012:283, т. 36 и цитираната съдебна практика.

44 — Член 28, параграф 1 ДФЕС. Забраната на мита върху вноса и износа в рамките на търговията между държавите членки и на такси с равностоен на мито ефект обхваща всички такси, начислявани при или поради вноса, които се налагат конкретно върху вносна стока, но не се налагат върху подобна национална стока и следователно променят себестойността на стоката. Вж. решения Capolongo, 77/72, EU:C:1973:65, т. 12 и Compagnie commerciale de l'Ouest и др., C-78/90—C-83/90, EU:C:1992:118, т. 23.

45 — Вж. например решение Комисия/Италия, 154/85, EU:C:1987:292, т. 12.

46 — Вж. точки 35—40 по-горе.

Член 13, параграф 1 от Регламент № 1408/71

54. Накрая, според френското правителство, ако се приеме, че спорните вноски се уреждат от Регламент № 1408/71, начисляването им би било несъвместимо с тази разпоредба само ако върху пожизнените ренти, получавани от г-н De Ruyter, са били начислявани социални вноски и в Нидерландия. В този контекст френското правителство оспорва довода на г-н De Ruyter, че е плащал социални вноски върху пожизнените си ренти в Нидерландия[47]. То се позовава и на решение Piatkowski, в което Съдът разглежда дали конкретен доход е бил обложен със социални вноски в *две* държави членки[48].

55. Този довод се основава на неправилно тълкуване на член 13, параграф 1 от Регламент № 1408/71.

56. Вярно е, че начисляването на социални вноски върху един и същ доход в повече от една държава членка е обхванато от тази разпоредба[49]. Приложното ѝ поле обаче не се ограничава до тези обстоятелства. Когато едно лице попада в приложното поле на Регламент № 1408/71, правилото по член 13, параграф 1 за забрана на припокриването на системи е абсолютно и единствените изключения от него са предвидени в член 14, букви в) и е)[50]. Съгласно член 13, параграф 2, буква а) лице, което е заето на работа на територията на държава членка, е подчинено *само* на законодателството на тази държава, дори и ако пребивава на територията на друга държава членка. От преюдициалното запитване е ясно, че г-н De Ruyter е зает в Нидерландия, но пребивава във Франция. Следователно трябва да се подчинява само на законодателството в областта на социалната сигурност на Нидерландия.

57. Следователно, ако се приеме (както заключих по-горе), че между спорните социални вноски и законодателството в областта на социалната сигурност във Франция има пряка и достатъчно релевантна връзка, която е основание за прилагането на Регламент № 1408/71, облагането на г-н De Ruyter с тези вноски би означавало да се пренебрегне забраната на припокриване на законодателства по член 13, параграф 1 и стълкновителната норма на член 13, параграф 2, буква а) от този регламент[51]. Така остава без значение дали върху пожизнените ренти, получавани от г-н De Ruyter в Нидерландия, действително са били начислявани социални вноски.

58. Това заключение не се поставя под въпрос от решението на Съда по дело Piatkowski. В това дело се разглежда особеното положение на лице, което е било едновременно заето лице в една държава членка и самостоятелно заето лице в друга държава членка. Като изключение от член 13, параграф 1 от Регламент № 1408/71 такова лице (за разлика от г-н De Ruyter) е подчинено едновременно на законодателството и на двете държави членки: от него се изисква по принцип да плаща вноските, дължими по законодателството на всяка държава членка[52]. Съдът обаче пояснява, че дори при това положение тълкуване на член 14в, буква б) от

47 — Това е фактически въпрос, който в крайна сметка трябва да бъде разгледан от съответния национален съд, компетентен да се произнесе по него. Независимо от това преписката по делото, представена в секретариата на Съда с преюдициалното запитване, показва, че в Нидерландия наистина са начислявани вноски върху въпросните пожизнени ренти: вж. точка 36 по-горе.

48 — Решение Piatkowski, EU:C:2006:167.

49 — Вж. точка 26 по-горе.

50 — Вж. точки 37—40 по-горе.

51 — Както заявява генералният адвокат Warner в заключението си Perenboom, 102/76, EU:C:1977:57, „нито една държава членка освен тази, чието законодателство … става приложимо [съгласно Регламент № 1408/71], няма право да изисква вноски от съответния работник“.

52 — Член 14в, буква б) от Регламент № 1408/71. Вж. решение Piatkowski, EU:C:2006:167, т. 22. Вж. също решение De Jaeck, C-340/94, EU:C:1997:43, т. 39.

Регламент № 1408/71 в смисъл, че позволява начисляване на двойни вноски върху един и същ доход, би означавало да се поставят в неизгодно положение работниците, които упражняват правото си на свободно движение, и следователно би било очевидно в разрез с целта на този регламент [53].

Заключение

59. Предвид изложените по-горе съображения предлагам на Съда да се произнесе в отговор на отправения от Conseil d'État въпрос, както следва:

Вноски върху доходите от имущество като общата социална вноска върху доходи от имущество (CSG), вноската за изплащане на социалния дълг (CRDS), социалната удръжка от 2 % и допълнителната вноска върху тази удръжка, разглеждани в главното производство, имат пряка и достатъчно релевантна връзка с френското законодателство, което урежда клоновете на социалната сигурност, изброени в член 4 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността, съответно изменен. Следователно те попадат в материалния обхват на този регламент.

53 — Решение Piatkowski, EU:C:2006:167, т. 27.